

Примено:	02.04.2018		
Организациона единица	Б001	Прилог	Вредност
	152		
	0306		

20.04.2018

Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на седницата одржана на 26 март 2018 година, врз основа на примена жалба од адвокат Игор Марковски, ја донесе следната:

ОДЛУКА

Интернет порталот „ДоказМ.мк со текстот насловен „Газдата на Неуромедика ем барал орал, ем и плата на рака исплаќал што е нели незаконски, ако првото е неморално“, го прекрши Кодексот на новинарите во членовите 1, 4, 13 и 15.

ЖАЛБА

До извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија, на 13 март 2018 година, адвокат Игор Марковски, во својство на полномошник на директорот и сопственик на ПЗУ Неуромедика Скопје, д-р Емил Угриновски поднесе жалба за текстот насловен „Газдата на Неуромедика ем барал орал, ем и плата на рака исплаќал што е нели незаконски, ако првото е неморално“, објавен на 5 март 2018 година, на интернет порталот „ДоказМ.мк“ (www.dokaz.website).

Во жалбата се наведува дека во текстот се изнесени тешки неистини и лаги, без ниту еден релевантен доказ и дека се изнесени навреди и клевети за кои д-р Емил Угриновски и ПЗУ Неуромедика трпеле огромни штети на нивната чест и углед. Во жалбата се посочува и дека во ниту еден момент од интернет порталот не било побарано мислење од Угриновски и неговата клиника.

„Во самите текстови се признава дека се злоупотребени личните податоци на Емил Угриновски, со лажни огласи, со пораки преку лажен телефонски број, лажни е-маил адреси и слично. Во објавените текстови од „наводни читатели“ се гледа дека исти такви пораки со слична содржина биле праќани од различни форми и дека постојат лица, кои постојано злоупотребуваат податоци“, се вели во жалбата на адвокат Игор Марковски.

ОДГОВОР НА МЕДИУМОТ

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со членот 14 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, се обиде, но не успеа стапи во контакт со интернет порталот „ДоказМ.мк“ за да побара уредничкиот колегиум да се изјасни по однос на наводите на жалбата. Наведениот портал нема наведено е-маил адреса, поштенска адреса или број на телефон за остварување на комуникација по службена должност.

ОДЛУКА НА КОМИСИЈАТА ЗА ЖАЛБИ

Комисијата за жалби утврди дека жалбата е **ОСНОВАНА** и дека Кодексот на новинарите на Македонија е прекршен во членот 1, 4, 13 и 15.

Член 1: „Новинарот има право на слободен пристап до сите извори на информирање што се од јавен интерес. Новинарот треба да објавува точни, проверени информации и нема да прикрива суштински податоци и да фалсификува документи. Доколку информацијата не може да се потврди, или станува збор за претпоставка, односно шпекулација, тоа треба да се каже и да се објави. Точноста на информацијата треба да се провери колку што е тоа можно“.

Член 4: „Новинарот ќе го назначи изворот на информациите, но ако изворот бара да остане анонимен, новинарот ќе го заштити“.

Член 13: „Новинарот треба да прави разлика меѓу фактите и мислењата, меѓу веста и коментарот“.

Член 15: „Новинарот мора да ја негува културата на говорот и етиката. Неспоиго со новинарската професија е непримерната комуникација со јавноста“.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ОДЛУКАТА

На седницата на 26 март 2018 година, Комисијата за жалби ги разгледа наводите на жалителот и изврши увид во спорната содржина. Таа, најпрво, заклучи дека не може и нема право да ги утврдува фактите наведени во неа. Нејзината надлежност е единствено да ги утврдува етичките и професионалните стандарди во новинарскиот производ.

Комисијата, најпрво, утврди дека текстот произлегува од јавниот интерес, но дека авторот, кој не е потпишан на текстот, користи недоволно проверени и потврдени информации, со кои лесно може да ја доведе јавноста во заблуда и да ја дезинформира. Комисијата најде дека, иако авторот информациите ги базира на анонимни писма на граѓани, сепак не обезбедил доволно релевантни факти за да ги поткрепи таквите тврдења, особено, кога некој е предмет на напад и критика, како што е во дадениов случај.

Понатаму, Комисијата утврди дека авторот своите мислења во текстот ги прикрива како факти. Според тоа, Комисијата најде дека во текстот не се испочитувани членовите 1 и 13 од Кодексот на новинарите, чие прекршување особено се издвојува во насловот од текстот:

„Газдата на Неуромедика ем барал орал, ем и плата на рака исплаќал што е нели незаконски, ако првото е неморално“.

Постулат на новинарската професија е да се побара став од сите засегнати страни, особено во случаи кога новинарот изнесува сомневања или обвинувања. Проверката на податоците и точноста се морални императиви на новинарството, затоа новинарот е должен да ја провери информацијата од што е можно повеќе извори, а најмалку два меѓусебно неповрзани извора.

Точно е дека новинарите имаат право на свое мислење, став и вредносен суд, но не смеат сопственото мислење да го камуфлираат како факти. Мора да биде јасно разграничено што се факти и информации, а што коментар, претпоставка или став на авторот за да се избегнат дезинформирање и манипулации.

Во продолжение, Комисијата најде дека во текстот е прекршен и членот 4 од Кодексот на новинарите, според кој, новинарот треба да го назначи изворот на информациите, но ако изворот бара да остане анонимен, новинарот ќе го заштити. Новинарот секогаш треба да биде критичен кон изворот и да ги провери доставените информации. Особено внимание треба да се обрне во ситуации кога се користат анонимни извори или кога на новинарот му се нудат ексклузивни информации. Тогаш треба особено строго да се проверат мотивите на доставувачот на информацијата.

Комисијата, меѓу другото, утврди дека во текстот е прекршен и членот 15 од Кодексот на новинарите, според кој, новинарот мора да ја негува културата на говорот и етиката. Неспорно со новинарската професија е непримерната комуникација со јавноста. Новинарот мора да ги има на ум моралните стандарди на публиката на која и се обраќа.

Во однос на забелешката на жалителот дека интернет порталот „ДоказМ.мк“ не објавил демант на пропишаниот начин и место, Комисијата за жалби не можеше да утврди повреда на ова начело, затоа што не ѝ беше доставен на увид примерок од објавениот демант на медиумот.

* * *

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како во диспозитивот.

Во работата на Комисијата учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Сефер Тахири, Мери Јордановска, Гоце Герасимовски, Теофил Блажевски и Филип Ѓурчиновски.

Се обврзува интернет порталот „ДоказМ.мк“ (www.dokaz.website) во согласност со членот 18 од Деловникот за работа на Комисијата за жалби да ја објави оваа одлука.

Со почит,

Совет за етика во медиумите на Македонија

Претседател на Комисијата за жалби

Мирче Адамчевски

